

Saqueti Iglesias v. Spania - [50514/13](#)

Hotărârea din 30.6.2020 [Secția a III-a]

Articolul 2 din Protocolul nr. 7

Lipsa vreunui recurs împotriva unei amenzi mari aplicate de serviciul vamal, fără aprecierea proporționalității: *încălcare*

În fapt – În timpul unui control vamal la părăsirea teritoriului spaniol din martie 2011, s-a constatat că reclamantul avea o sumă de bani care depășea limita care trebuia declarată în mod obligatoriu (10,000 EUR). Prin urmare, autoritatea competentă l-a amendat cu 153,800 EUR, aproape echivalentă cu suma nedeclarată. Reclamantul a explicat că banii își aveau sursa în sumele *cash* introduse la întoarcerile sale din Argentina, sume declarate în mod legal, totalizând mai mult de 300,000 EUR timp de un deceniu.

În octombrie 2011, reclamantul a formulat un recurs administrativ. În 2013, Înalta Curte de Justiție de la Madrid a respins recursul, reținând că nu era disponibil niciun recurs în privința unei asemenea decizii administrative, de vreme ce legislația relevantă a fost amendată între timp, ridicând pragul eligibilității pentru un recurs în funcție de suma în discuție în litigiu (în afară de procedurile privind protecția drepturilor fundamentale): anterior stabilit la 150,000 EUR, pragul a fost ridicat la 600,000 EUR. Pe baza unei prevederi tranzitorii, recursurile încă pendinte rămăneau supuse regulilor procedurale vechi până la pronunțarea hotărârii de către tribunalul relevant.

Plângându-se, *inter alia*, de aplicarea imediată a acestei legi în procesul său pendinte, reclamantul a formulat un recurs *amparo* la Curtea Constituțională, pe care cea din urmă l-a respins pentru că reclamantul nu a justificat, în mod adecvat, importanța constituțională a acestui recurs.

În drept

Articolul 2 din Protocolul nr. 7:

1) *Cu privire la aplicabilitate: a avut sancțiunea impusă în cazul reclamantului o natură „penală”? – Curtea a răspuns afirmativ, pe baza criteriilor Engel.*

Clasificarea în dreptul național (criteriu care nu este decisiv) – Eșecul de a respecta obligația declarării vamale stabilită de Legea privind prevenirea spălării de bani și a finanțării terorismului constituia o infracțiune „administrativă”.

Însăși natura delictului – Prevederea relevantă a legii în discuție avea un caracter general, din perspectiva întinderii sale, referindu-se la orice persoană fizică sau juridică care trecea frontiera și care exercita activitățile precizate relative la circulația capitalului. Scopul amenzii nu urmărea protejarea statului de pierderea capitalului, ci descurajarea și prevenirea comiterii infracțiunilor. Acest considerent putea fi suficient, în sine. Cazul era diferit, sub acest aspect, de cazuri anterioare ca *Inocencio v. Portugalia* (dec.), [43862/98](#), 11 ianuarie 2001, [Nota jurisprudențială informativă 26](#), referitor la aplicarea unei amenzi de doar 2,500 EUR pentru prestarea de munci neautorizate, și *Butler v. Regatul Unit*, [41661/98](#), 26 iunie 2002, [Nota jurisprudențială informativă 43](#), referitor la o sancțiune mai dură, deși autoritățile au efectuat o analiză a proporționalității și au dispus de probe rezonabil de puternice potrivit cărora reclamantul, care figura în bazele de date ale poliției, a fost implicat în contrabandă).

Gravitatea sancțiunii aplicate – Dreptul național classifica delictul comis de către reclamant ca fiind unul „serios” și stabilea o amendă cuprinsă între 600 EUR și dublul sumei în discuție.

2) *Excepții la dreptul garantat* – Curtea a respins toate excepțiile ridicate de Guvern în baza articolului 2 § 2 din Protocolul nr. 7.

a) *Excepția privind infracțiunile „minore”*

i. *Principii de interpretare*

Potrivit raportului explicativ la Protocolul nr. 7, atunci când decide dacă o infracțiune este minoră, un criteriu important îl constituie chestiunea sancționării comiterii acestei infracțiuni cu închisoarea. În acest caz, dacă reclamantul nu ar fi plătit amenda, sancțiunea nu ar fi fost înlocuită prin sancțiunea privării de libertate. Totuși, acest aspect nu era decisiv – trebuiau avute în vedere alte criterii.

În mod clar, legislația statelor contractante diferă mult în sfera sancțiunilor vamale în cazul omisiunii de a declara sumele de bani. Respectarea principiului subsidiarității și a marjei de apreciere care le trebuie acordată statelor în această sferă conduce Curtea la concluzia că relevanța și ponderea care trebuie oferite fiecărui aspect trebuie evaluate în conformitate cu circumstanțele precise ale fiecărui caz.

Măsura imputată trebuia să atingă un grad minim de severitate, însă le revenea autorităților naționale să-i examineze proporționalitatea, ca și consecințele serioase, în funcție de situația personală a reclamantului. Existența unei condamnări la pedeapsa închisorii era un factor important de analizat de Curte atunci când stabilea dacă o infracțiune era minoră sau, deși nu era un factor decisiv.

Această interpretare era în rând cu regulile generale de interpretare a tratatelor stabilite de Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor.

ii. *Evaluarea în acest caz*

Severitatea – Reclamantul a fost amendat cu 153,800 EUR, total care putea fi chiar mai mare, până la un maxim reprezentând dublul acestei sume. Suma era echivalentă cu totalitatea economiilor personale pe care reclamantul, care nu avea un trecut infracțional, dorea să le acumuleze în timpul vizitelor sale obișnuite în Spania.

Așa cum nu s-a demonstrat că banii în discuție își aveau originea în practici legate de spălarea de bani, severitatea sancțiunii trebuia să corespundă cu seriozitatea singurei încălcări notate, adică cu omisiunea de a declara suma transportată – și nu cu gravitatea posibilei încălcări, care nu a fost notată la acea etapă, de comitere a unei infracțiuni ca spălarea de bani sau ca evaziunea fiscală.

Cu privire la conduita reclamantului, trebuia notat că acesta și-a respectat obligația de a declara banii la fiecare intrare pe teritoriul spaniol.

Garanțiile procedurale – Hotărârea Înaltei Curți de Justiție din Madrid nu conținea o analiză a proporționalității măsurii imputate, în ciuda necesității unei asemenea analize, în baza legii în discuție. Într-adevăr, hotărârea nu menționa nici circumstanțele personale ale reclamantului, nici documentele sau alte probe pe care acesta le-a prezentat. Aceasta era o exigență pe care Curtea a avut ocazia să o reitereze în evaluarea sancțiunilor vamale, din perspectiva articolului 1 din Protocolul nr. 1. Mai mult, potrivit aceleiași legi, exportul legal al capitalului trebuia supus, în principiu, declarării, altfel spus nu era nevoie de o autorizație prealabilă, în scopul verificărilor pertinente puse în mișcare în vederea prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului.

Astfel, excepția infracțiunilor „minore” nu era aplicabilă în acest caz.

b) *Excepția privind litigiile intentate direct în fața „instanței supreme”* – În sfera litigiilor cu caracter administrativ, Curtea Supremă era parte a ierarhiei tribunalelor ordinare în fața căreia puteau fi formulate recursuri împotriva hotărârilor Înaltei Curți de Justiție, în cazul în care plângerea atingea pragul cerut (stabilit de lege la 600,000 EUR). Prin urmare, nu exista niciun motiv să se considere că Înalta Curte de Justiție era instanța supremă.

3) *Respectarea dreptului garantat: s-a bucurat reclamantul de un drept la recurs?*

Autoritate considerată tribunal de primă instanță – Potrivit raportului explicativ pentru Protocolul nr. 7 la Convenție, autoritățile „care nu sunt tribunale în înțelesul articolului 6 din Convenție” nu pot fi considerate „tribunale”. Această mențiune este aplicabilă în acest caz autorității responsabile de aplicarea amenzii, adică Direcției generale de trezorerie și politici financiare, aflată în subordinea directă a Ministerului Economiei. Prin urmare, tribunalul de primă instanță disponibil pentru reclamant a fost Înalta Curte de Justiție.

Caracterul necorespunzător al Curții Constituționale pentru a reprezenta cel de-al doilea grad de jurisdicție cerut – Potrivit raportului explicativ, se poate considera că curțile de apel sau curțile de casație întrunesc exigențele asigurării „dreptului de apel”. Totuși, acesta nu menționează curțile constituționale. În lumina competențelor exercitate de Curtea Constituțională spaniolă în contextul recursului *amparo*, așa cum este descris mai jos, Curtea a considerat că acesta nu reprezenta gradul secund de jurisdicție cerut.

În dreptul spaniol, competența de a examina problemele de drept comun este exercitată de tribunale, care fac parte din judiciar (inclusiv curțile de apel și curțile de casație). În special cu privire la recursurile *amparo* împotriva unei hotărâri judecătorești, legea organică privind Curtea Constituțională îi acordă celei din urmă competența de a stabili dacă drepturile sau libertățile reclamantului au fost încălcate și competența de a proteja sau restabili acele drepturi sau libertăți; legea organică precizează că Curtea Constituțională trebuie să se abțină de la orice altă analiză privind acțiunile organelor judiciare. Curtea Constituțională însăși a subliniat în jurisprudența sa că recursul *amparo* nu trebuie echivalat cu un recurs ordinar.

În ciuda conformității sale cu prevederile tranzitorii stabilite Legea în discuție, implementarea limitărilor stabilite de aceasta în cazul reclamantului a încălcat însăși esența dreptului garantat de articolul 2 din Protocolul nr. 7, depășind marja de apreciere a statului reclamat.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Articolul 41: 9,600 EUR în privința prejudiciului moral suferit; capătul de cerere în privința prejudiciului material – respins.